

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 V. Deus tradiderit Christum passioni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

illum illud 1. Reg. 15. Melior est obedientia quam victima. Et ideo conueniens fuit, ut sacrificium passionis, & mortis Christi ex obedientia procederet. Tercio hoc conueniens fuit eius victorie, qua de morte, & auctore mortis triumphauit. Non enim miles vincere potest, nisi duci obediat, & ita homo Christus victoriam obtinuit, per hoc quod Deo fuit obediens: se undum illud Prouerb. 11. Vir obediens loquetur victorias.

Hom. 59. in
Ioan. in pag.
3. a princ. 3.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus mandatum accepit à Patre, ut pateretur: dicitur enim Ioann. 10. Potestatem habeo ponendi animam meam, & potestatem habeo iterum sumendi eam, & hoc mandatum accepit à Patre meo, scilicet ponendi animam, & sumendi eam. Ex quo (ut Chrysostomus dicit) non est intelligendum, quod prius expectauerit audire, & opus ei fuerit discere, sed voluntarium monstrauit processum, & contrarietatis ad Patrem suspensionem destruxit. Quia tamen in morte Christi lex vetus consummata est (secundum illud quod ipse moriens dixit Ioann. 19. Consummata est) potest intelligi, quod patendo, omnia veteris legis praecepta impleuit. Moralitatem quidem, quae in praeceptis charitatis fundantur, impleuit in quantum passus est, & ex dilectione Patris (secundum illud Ioan. 14. Ut cognoscat mundus, quia diligo Patrem, & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio, surgite etiam hinc, scilicet ad locum passionis) & etiam ex dilectione proximi: secundum illud Galat. 2. Dilixit me, & tradidit semetipsum pro me. Ceremonialia vero praecepta legis, quae ad sacrificia, & oblationes precipue ordinantur, impleuit Christus sua passione, in quantum omnia antiqua sacrificia, figurae fuerunt illius veri sacrificij, quod Christus obtulit, moriendo pro nobis. Vnde dicitur Colos. 2. Nemo vos iudicat in cibo, aut in potu, aut in parte diei festi, aut neomania, quae sunt umbra futurorum, corpus autem Christi: eo scilicet, quod Christus comparatur ad illa, sicut corpus ad umbram. Praecepta vero iudicialia legis, quae precipue ordinantur ad satisfaciendum iniuriarum passu, impleuit Christus sua passione, quoniam (ut in Psalm. 68. dicitur) quae non rapuit, exoluit, permittens se ligno affigi, pro pomis, quod de ligno homo rapuerat contra Dei mandatum.

Ad secundum dicendum, quod obedientia etsi importat necessitatem respectu eius quod precipitur, tamen importat voluntatem respectu impletionis praecepti, & talis fuit obedientia Christi. Nam ipsa passio, & mors secundum se considerata, naturali voluntati repugnabat: volebat tamen Christus Dei voluntatem circa hoc implere: secundum illud Psalm. 39. Ut facerem voluntatem tuam Deus meus voluit. Vnde dicebat Matth. 26. Si non potest transire à me calix iste, nisi bibam illum, fiat voluntas tua.

Ad tertium dicendum, quod eadem ratione Christus passus est ex charitate, & obedientia: quia & praecepta charitatis ex obedientia impleuit, & obediens fuit ex dilectione ad patrem precipientem.

Materia huius articuli diligenter disputata est in priori tomo disput. 43. sect. 1. 2. & 3. & quia hic nihil addendum occurrit, nihil etiam repetendum esse censeo.

ARTICVLVS III.

Verum Deus Pater tradiderit Christum passioni.

160.
3. d. 20. art. 5.
q. 1. & quo 1.
arti. 3. fin. &
Matth. 26.
col. 2.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod Deus Pater non tradiderit Christum passioni. Iniquum enim, & crudele videtur esse, quod innocens passioni, & morti tradatur. Sed, sicut dicitur Deut. 32. Deus fidelis & absque vlla iniquitate. Ergo Christum innocentem non tradidit passioni, & morti.

A 2. Praeterea. Non videtur, quod aliquis à seipso, & ab alio morti tradatur. Sed Christus tradidit semetipsum pro nobis: secundum quod dicitur Isa. 53. Tradidit in mortem animam suam. Non ergo videtur, quod Deus Pater eum tradiderit.

3. Praeterea. Iudas vituperatur ex eo, quod tradidit Christum Iudeis secundum illud Ioan. 6. Vnus ex vobis diabolus est: quod dicebat propter Iudam, qui eum erat traditurus. Similiter etiam vituperantur Iudei, qui eum tradiderunt Pilato: secundum quod ipse dicit Ioan. 18. Gens tua, & Pontifices tui tradiderunt te mihi. Pilatus etiam tradidit ipsum, ut crucifigeretur, ut habetur Ioan. 19. Non est autem participatio iustitiae cum iniquitate, ut dicitur 2. ad Corinth. 6. Ergo videtur, quod Deus Pater tradiderit Christum passioni.

B Sed contra est, quod dicitur Rom. 8. Proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Respondeo dicendum, quod (sicut dictum est) Christus passus est voluntarie ex obedientia Patri. Vnde secundum tria Deus Pater tradidit Christum passioni. Vno quidem modo, secundum quod sua aeterna voluntate praedixit passionem Christi ad humani generis liberationem, secundum illud quod dicitur Isa. 53. Dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum: & iterum, Dominus voluit conterere eum in infirmitate. Secundo, in quantum inspirauit ei voluntatem patiendi pro nobis, infundendo ei charitatem. Vnde ibidem sequitur, Oblatus est, quia ipse voluit. Tercio, non protegendum eum à passione, sed exponendo persequentibus. Vnde & legitur Matth. 27. quod pendens in cruce Christus dicebat, Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? quia scilicet potestati persequentium eum exposuit, ut Augustinus dicit, de gratia noui Testamenti.

Ad primum ergo dicendum, quod innocentem hominem passioni, & morti tradere contra eius voluntatem, est impium, & crudele: sic autem Deus Pater Christum non tradidit, sed inspirando ei voluntatem patiendi pro nobis. In quo ostenditur, & Dei severitas, qui peccatum sine poena dimittere noluit (quod signat Apostolus dicens. Proprio filio suo non pepercit) & bonitas eius in eo, quod cum homo sufficienter satisfacere non posset per aliquam penam, quam pateretur, ei satisfactorem dedit. Quod signauit Apostolus dicens: Pro nobis omnibus tradidit illum. & Rom. 3. dicit. Quem, scilicet Christum, proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius.

Ad secundum dicendum, quod Christus secundum quod Deus tradidit semetipsum in mortem, eadem voluntate, & actione, qua & Pater tradidit eum: sed in quantum homo tradidit seipsum voluntate à Patre inspirata. Vnde non est contrarietas in hoc, quod Pater tradidit Christum, & ipse tradidit semetipsum.

Ad tertium dicendum, quod eadem actio diuersimode iudicatur in bono vel in malo, secundum quod ex diuersa radice procedit. Pater enim tradidit Christum, & ipse semetipsum ex charitate, & ideo laudantur. Iudas autem tradidit ipsum ex cupiditate, Iudei autem ex inuidia Pilatus ex timore mundano, quo timuit Caesarem: & ideo ipsi vituperantur.

COMMENTARIVS.

Hunc articulum proposuit D. Thom. ad explicanda illa verba Pauli ad Rom. 8. Proprio filio (ad Testimonij) non pepercit Deus: sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quae Pauli ad sic egregie exponit, Deum tradidisse Christum pro nobis, quatenus aeterno consilio definiuit, ut per mortem suam nos redimeret, ex quo ortum est, ut pro nobis fieret homo passibilis, eique Pater inspirauerit voluntatem moriendi pro nobis, ac denique, ut bis tradidit eum voluntati potestatisque permiserit. Vnde Origenes, lib.

Expositio.
Deus Pater
Christum
suum pro no
bis tradidit
meriti.

lib. 7. in Epist. ad Rom. Pro nobis (inquit) tradidit eum non illa traditione, qua dictum est, Tradet frater fratrem in mortem, & parentes filios, sed tradidisse eum dicitur hoc ipso, quod eum, cum in forma Dei esset, passus est exinanire semetipsum, & formam serui suscipere, & usque ad mortem crucis peruenire. Ex qua positione obiter refellitur impietas hæreticorum nostri temporis, dicentium, Patrem tradidisse Christum inspirando Iudæis eius mortem, eosque ad illam instigando. Sed de hoc aliàs. Eodem autem modo exponenda sunt fere similia verba Isai. cap. 53. Dominus posuit in eo iniquitates omnium nostrum, quæ Septuaginta hoc modo vertunt; Dominus tradidit eum propter iniquitates nostras. Quæ in hunc modum legit, & exponit Tertull. libr. contra Praxian. c. 30. vbi, Patrem tradere filium exponit nihil aliud fuisse, quam mortem permittere. Clemens vero Alexan. lib. 1. Pædagog. cap. 8. sic legit, Dominus tradidit ipsum peccatis nostris, & exponit, Peccatorum scilicet correctorem, & directorem, & ideo hic solus potest peccata dimittere. Sicut etiam exponenda sunt verba Christi Matth. 26. Calicem quem dedit mihi Pater, non vis ut bibam illum? Dicitur enim dedisse prædictis modis. Solum est in his locutionibus considerandum, cum dicitur Pater tradidisse Christum, si in verbo, tradendi, includatur missio filii, proprie id dici de prima persona Trinitatis: si autem solum dicat ordinationem redemptionis nostræ, & permissionem mortis Christi, sic propriè dici de tota Trinitate, atque hoc sensu Patrem non personaliter, sed essentialiter sumi, quamvis appropriate possit accommodari primæ personæ Trinitatis.

Circa rationem vero expositionis D. Tho. inquiri poterat, quomodo Deus prædefinuerit mortem Christi. Item quomodo eam Christo inspirauerit, & suam de illa voluntatem ostenderit. Sed de hac re videantur, quæ supra notauimus quæst. præcedenti in commentar. artic. 10. & in priori tom. disputat. 43. sect. 3.

Circa sol. ad primum, merito dubitauit Caietan. quomodo D. Thom. agens de Deo, dixerit impium esse, innocentem inuitum ad mortem trahere. Cum enim Deus sit Dominus vitæ, & mortis, respectu illius non esset impium, etiam si innocentem inuitum ad mortem traderet. Et respondet, cum D. Tho. ita loquutus est, non tractasse in ordine ad Deum: sed secundum se, & absolute. Sed non satis percipitur, quomodo de hoc possimus loqui absolute, & non in ordine ad aliquem: Vel quid referat ad argumentum, quod de Deo procedit, consideratio absoluta, quæ in Deo non habet locum. Deinde, etiam respectu hominis non potest ea locutio accommodari, quia respectu hominis iniquum est innocentem morti tradere, non solum inuitum, sed etiam volentem. Dices, interdum ex iusta causa potest tradi innocens hosti, etiam si occidendus sit, dum modo ab habente potestatem tradatur, vt à Republica. Respondetur, in eo casu etiam inuitum posse tradi: imo hoc ipso quod esset simpliciter inuitus, iam non esset innocens, quia eo casu tenetur ipse consentire. Et similiter in præsentī, si Deus vellet aliquem innocentem morte afficere, & ipse absolute repugnaret, hoc ipso desineret esse innocens, si de diuina voluntate ei constaret. Videtur ergo D. Thom. vsus illa propositione, solum ad explicandam suauem diuinæ providentiæ dispositionem. Nam licet sit absolutus Dominus, & possit suo arbitratu absque alia causa, quem voluerit vitam priuare, non vult tamen vti absoluto Dominio, sed legibus iustitiæ, & æquitatis quodam modo se accommodat. Et hoc modo non considerando in Deo absolutam Domini potestatem, sed solum rationem gubernatoris, ac iudicis, crudele esset, & iniquum, innocentem inuitum interficere. Præsertim quia hoc ipso, quod mors ei esset inuoluntaria, esset quoque consequenter ad satisfaciendum Deo, & ad omnes alios effe-

ctus prorsus inutilis. Et hoc fortasse sibi voluit Caietanus, quamuis obscure loquutus sit. Aliæ solutiones claræ sunt ex dictis.

ARTICVLVS IV.

Vtrum fuerit conueniens, Christum pati à Gentilibus.

Quartum sic proceditur. Videtur, quod non fuerit conueniens Christum pati à Gentilibus. Quia enim per mortem Christi homines erant à peccato liberandi, conueniens videbatur, vt paucissimi in morte eius peccarent.

Peccauerunt autem in morte eius Iudæi, ex quorum persona dicitur Matth. 21. Hic est hæres, venite occidamus eum. Ergo videtur conueniens fuisse, quod in peccato occisionis Christi Gentiles non implicarentur.

2. Præterea. Veritas debet respondere figuræ. Sed figuralia sacrificia veteris legis non Gentiles, sed Iudæi offerebant. Ergo neque passio Christi, quæ fuit verum sacrificium, impleri debuit per manus Gentilium.

3. Præterea. Sicut dicitur Ioannis quinto Iudæi querebant Christum interficere, non solum quia soluebat Sabbathum, sed etiam quia Patrem suum dicebat Deum, æqualem se Deo faciens.

Sed hoc videbatur esse solum contra legem Iudæorum, unde & ipsi dicunt Ioannis decimonono: Secundum legem debet mori, quia filium Dei se fecit. Videtur ergo conueniens fuisse, quod Christus non à Gentilibus, sed à Iudæis pateretur, & falsum esse quod dixerunt, Nobis non licet interficere quenquam: cum multa peccata secundum legem morte puniantur. vt patet Leuit. 24.

Sed contra est, quod ipse Dominus dicit Matthæi 20. Tradent eum Gentibus ad illudendum, & flagellandum, & crucifigendum.

Respondetur dicendum, quod in ipso modo passionis Christi præfiguratus est effectus ipsius. Primum enim passio Christi effectus salutis habuit in Iudæis: quorum plurimi in morte Christi baptizati sunt: vt patet act. 1. & 3.

Secundo vero Iudæis prædicantibus, effectus passionis Christi transfuit ad Gentes. Et ideo conueniens fuit, vt Christus à Iudæis pati inciperet, & postea Iudæis tradentibus, per manus Gentilium, eius passio finiretur.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus ad ostendendum abundantiam charitatis suæ, ex qua patiebatur, in cruce positus veniam persecutoribus postulauit. Et ideo vt huius petitionis fructus ad Iudæos, & Gentiles perueniret, voluit Christus ab vtriusque pati.

Ad secundum dicendum, quod passio Christi fuit sacrificij oblatio, in quantum Christus propria voluntate mortem sustinuit ex charitate. In quantum autem à persecutoribus esset passus, non fuit sacrificium, sed peccatum grauissimum.

Ad tertium dicendum, quod sicut Augustinus dicit Iudæi Tractatu 114. in dicentes, Nobis non licet interficere quenquam, intellexerunt non sibi licere interficere quenquam, propter festi diei sanctitatem, quam celebrare iam coeperant. Vel hoc dicebant (vt Chrysostom. dicit) quia volebant eum occidi, non tanquam transgressorem legis, sed tanquam publicum hostem, quia Regem se fecerat: de quo non erat eorum iudicare. Vel quia non licebat eis crucifigere (quod cupiebant) sed lapidare, quod in Stephano fecerunt. Vel melius dicendum est, quod per Romanos quibus erant subiecti, erat eis potestas occidendi interdicta.

COMMENTARIVS.

Hic articulus non indiget expositione. Solum est notanda solutio ad 3. in qua D. Thom. dubitare quomodo vera fuerint verba illa, quæ Iudæi dixerunt Pilatæ

Isai. 53.

Tertul.

Clem. Alex.

Matth. 26.

Dubium.
Caiet.

Responsio.

Obiectio.

Responsio.